

Yazılım patentleri hakkında (2)

Yazılımın bir matematiksel kavramın bir programlama dilinde ifadesi olduğu görüşü uzun zamandır var. Bu nedenle bazı teknoloji hukukçuları, aslında yazılım patentleri geçerli olmamalıdır diyorlar.

Aynı şekilde yazarlarda fikirleri İngilizce dilini kullanarak ifade ediyor. Eğer yazılım patentlenebiliyorsa, yazı çeşitleri (mülakat türleri, polisiye romanlar vesaire) de patentlenebilmeli diyor. Yazdığımız her yazıyı yayınlamadan önce avukatlara gönderdiğimiz hayal edelim bir an! Herhalde hiç kimse hiçbir şey yazamaz. Bunun yazma özgürlüğüne olabilecek en büyük saldırıyı teşkil edeceği aşikardır.

İşte son 15 yıldır yazılımcıların içinde bulunduğu durum bu. Nasıl bir kod yazmış olursanız olun, bir miktar tanınmışlığınız varsa veya para kazanmışsanız, vay halinize! Aleyhinizde patent ihlal davaları açılmaya başlanıyor. Çok basit ofis yazılımları geliştirdi diye, Oprah Winfrey bile dava edildi!

Bu dilemmadan kurtulmanın yolu yazılımın patentlenemeyeceği konusunda bir Anayasa Mahkemesi (Supreme

**ÇETİN KAYA
KOÇ**

Court) kararı olabilir. Şimdi yazılım özgürlükçülerinin arzu ettikleri bu sonuca bu sonbahar kavuşma ihtimali var. Anayasa Mahkemesi aslında 1981 yılında yazılımın patentlenemeyeceği konusunda bir görüş belirtmişti. Ancak patent sahipleri bizim patentlediğimiz şey bir iş süreci (business process) diyerek bu engeli aşıyorlar. Ancak bu sonbaharda Anayasa Mahkemesi işte tam bu konuyu görüşecek. İş süreçleri prensip olarak yazılımla uygulandığı için, mahkeme iş süreci olsa bile yazılım patentlemez diyebilir. Böyle bir karar yazılımın patentlenemeyeceği hakkındaki 1981 görüşünü kuvvetlendirmek demek.

Tarihsel olarak patent haklarını koruma hukuku, yatırım sermayesinin çok yüksek olduğu endüstrileri korumak için ortaya çıkmış bir mekanizma. Dolayısıyla çok İngilizce yazının (fikirlerin İngilizce dilinde ifadesi) patentlenebilmesi fikri çok yanlış. Aynı şekilde yazılımın (matematiksel kavramların bir programlama dilinde ifadesi) patentlenebilmesi de yanlıştır.